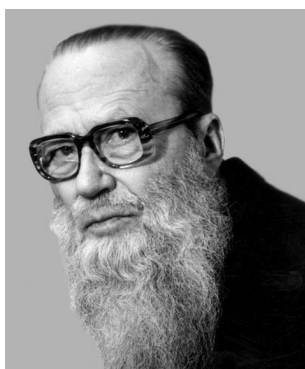

О. М. Пінчук

Кірсанов Олександр Васильович

КІРСАНОВ Олександр Васильович (20. 10(02. 11). 1902, Москва, за ін. даними – м. Свеаборг, нині Суоменлінна, Фінляндія – 19. 05. 1992, Київ) – хімік. Доктор хімічних наук (1939), професор (1941), академік АНУ (1961). Заслужений діяч науки УРСР (1964). Ленін. премія (1974), премія ім. Д. Менделєєва АН СРСР (1951). Золота медаль ім. Д. Менделєєва (1964). Державні нагороди СРСР. Закін. Моск. вище тех. училище (1924), де відтоді й працював. 1930–32 – ред. хім. сектору Держ. наук.-тех. видавництва; 1932–39 – наук. кер. хім. лаб. Інституту мех. обробки руд (м. Свердловськ, нині Єкатеринбург, РФ); 1940–44 – завідувач кафедри орган. хімії Свердлов. мед. інституту; 1944–56 – зав. однойм. каф. Дніпроп. металург. інституту; 1956–83 – в Інституті орган. хімії АН УРСР (Київ): завідувач відділу хімії фосфорорган. сполук, від 1960 – директор Наукові дослідження у галузі хімії фосфор- та сіркоорган. сполук. Відкрив явища фосфазореакції та реакції прямого амідування карбонових кислот (обидві названі його ім'ям); розробив способи одержання фосфорильов. уретанів, амідинів, ізоціанатів кислот фосфору, виключно прості методи одержання йодидів фосфору, на основі яких створ. ефективні екстрагенти та сорбенти в гідрометалургії важких металів; синтезував низку фосфорорган. інсектицидів і лікар. препаратів.

Основні праці

Фосфазосоединения. К., 1965; Успехи химии фосфорорганических и сераорганических соединений. К., 1969; Oxidative imination of sulfur and sulfur-halogen compouds. New York, 1981; Organic derivates of phosphorus iodides // Soviet Scientific Reviews. Section B. Chemistry Reviews Organophosphorus Chemistry. Moscow, 1984. Vol. 6 (співавт.).

Рекомендована література

1. Александр Васильевич Кирсанов // УХЖ. 1972. № 11;
2. Александр Васильевич Кирсанов. Биобиблиография ученых УССР. К., 1982;
3. Волков В. А., Вонский Е. В., Кузнецова Г. И. Выдающиеся химики мира: Биограф. справоч. Москва, 1991;
4. Олександр Васильович Кірсанов. Біобібліографія вчених України. Х.; [К.], 2002.

Бібліографічний опис:

Кірсанов Олександр Васильович / О. М. Пінчук // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2013. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-7056>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).